किमिदं वर्त्तते ब्रह्मन् किञ्च ते ह चिकीर्षितं । अतीव हि महान् यत्नः क्रियतेऽयं निरर्थकः ।
॥ इन्द्र उवाच ॥ बन्धिष्ये सेतुना गङ्गां सुखः पन्था भविष्यति । क्लिश्यते हि जनस्तात तरमाणः पुनःपुनः ।
॥ यवक्रीत उवाच ॥ नायं शक्यस्त्वया बद्धुं महानोघस्तपोधन । अशक्याद्विनिवर्त्तस्व शक्यमर्थं समारभ ।
॥ इन्द्र उवाच ॥ यथैव भवता चेदं तपो वेदार्थमुद्यतं । अशक्यं तद्वदस्माभिरयं भारः समाहितः ।
॥ यवक्रीत उवाच ॥ यथा तव निरर्थोऽयमारम्भस्त्रिदशेश्वर । तथा यदि ममापीदं मन्यसे पाकशासन । १०७२०
क्रियतां यद्भवेच्छक्यं त्वया सुरगणेश्वर । वरांश्च मे प्रयच्छान्यान् यैरन्यान् भविताऽस्म्यति ।
॥ लोमश उवाच ॥ तस्मै प्रादाद्वरानिन्द्र उक्तवान् यान् महातपाः । प्रतिभास्यन्ति ते वेदाः पित्रा सह यथेप्सिताः ।
यच्चान्यत् काङ्क्षसे कामं यवक्रिन् गम्यतामिति । स लब्धकामः पितरमभ्येत्याथेदमब्रवीत् ।
॥ यवक्रीत उवाच ॥ प्रतिभास्यन्ति वै वेदा मम तातस्य चोभयोः । अतीवान्यान् भविष्यावो वरा लब्धास्तथा मया ।
॥ भरद्वाज उवाच ॥ दर्पस्ते भविता तात वरान् लब्ध्वा यथेप्सितान् । स दर्पपूर्णः कृपणः क्षिप्रमेव विनङ्क्ष्यसि । १०७२५
अत्राप्युदाहरन्तीमा गाथा देवैरुदाहृताः । मुनिरासीत् पुरा पुत्र बालधिर्नाम वीर्य्यवान् ।
स पुत्रशोकादुद्विग्नस्तपस्तेपे सुदुष्करं । भवेन्मम सुतोऽमर्त्य इति तं लब्धवांश्च सः ।
तस्य प्रसादो वै देवैः कृतो नलमरैः समः । नामर्त्यो विद्यते मर्त्यो निमित्तायुर्भविष्यति ।
॥ बालधिरुवाच ॥ यथेमे पर्व्वताः शश्वत्तिष्ठन्ति सुरसत्तमाः । अक्षयास्तन्निमित्तं मे सुतस्यायुर्भविष्यति ।
॥ भरद्वाज उवाच ॥ तस्य पुत्रस्तदा जज्ञे मेधावी क्रोधनस्तदा । स तच्छ्रुत्वाऽकरोद्दर्पमृषींश्चैवावमन्यते । १०७४०
विकुर्व्वाणो मुनीनाञ्च व्यचरत् स महीमिमां । आससाद महावीर्य्यं धनुषाचं मनीषिणं ।
तस्यापचक्रे मेधावी तं शशाप स वीर्य्यवान् । भव भस्मेति चोक्तः स न भस्म समपद्यत ।
धनुषाचस्तु तं दृष्ट्वा मेधाविनमनामयं । निमित्तमस्य महिषैर्भेदयामास वीर्य्यवान् ।
स निमित्ते विनष्टे तु ममार सहसा शिशुः । तं मृतं पुत्रमादाय विललाप ततः पिता ।
लालप्यमानं तं दृष्ट्वा मुनयः परमार्त्तवत् । ऊचुर्व्वेदविदः सर्व्वे गाथां यां तां निबोध मे । १०७४५
न दिष्टमर्थमत्येतुमीशो मर्त्यः कथञ्चन । महिषैर्भेदयामास धनुषाचो महीधरान् ।
एवं लब्ध्वा वरान् बाला दर्पपूर्णास्तपस्विनः । क्षिप्रमेव विनश्यन्ति यथा नस्त्वात्तथा भवान् ।
एष रैभ्यो महावीर्य्यः पुत्रो चास्य तथाविधौ । तं यथा पुत्र नाभ्येषि तथा कुर्य्यास्त्वतन्द्रितः ।
स हि क्रुद्धः समर्थश्च पुत्र पीडयितुं रुषा । रैभ्यश्चापि तपस्वी च कोपनश्च महानृषिः ।
॥ यवक्रीत उवाच ॥ एवं करिष्ये मा तापं तात कार्षीः कथञ्चन । यथाहि मे भवान्मान्यस्तथा रैभ्यः पिता मम । १०७५०
॥ लोमश उवाच ॥ उक्त्वा स पितरं सत्यं यवक्रीरकुतोभयः । विप्रकुर्व्वन्नृषीनन्यानतुष्यत् परया मुदा ।
इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि तीर्थयात्रापर्व्वणि यवक्रीतोपाख्याने पञ्चविंशदधिकशततोऽध्यायः ॥ १२५ ॥
॥ लोमश उवाच ॥ चंक्रम्यमाणः स तदा यवक्रीरकुतोभयः । जगाम माधवे मासि रैभ्याश्रमपदं प्रति ।
स ददर्शाश्रमे रम्ये पुष्पितद्रुमभूषिते । विचरन्तीं सुतां तस्य किन्नरीमिव भारत ।
यवक्रीस्तामुवाचेदमुपातिष्ठस्व मामिति । निर्लज्जो लज्जया युक्तां कामेन हृतचेतनः ।